

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 5Csp/89/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319206157
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Lisá
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8319206157.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Annou Lisou v spore žalobkyne E. S., nar. X. X. XXXX, N. XXX, V., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, Svidník proti žalovanému TELERVIS PLUS a.s., Staré Grunty 7, Bratislava, IČO: 35 717 769, zast. STRELÁK & Partners, s.r.o., Plynárenská 1, Bratislava, IČO: 52 451 747, o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 495 eur, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 250 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietal.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1. Žalobca podal dňa 9. 6. 2019 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadal zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 495 eur a na náhradu trov konania.

Podanie žaloby odôvodnil tým, že v konaní, vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 12Csp/39/2018 bola žalobkyňa v postavení spotrebiteľky. Terajší žalovaný si v pôvodnom konaní uplatňoval nárok zaplatenie sumy 1576 eur s príslušenstvom. Okresný súd Humenné žalobe v časti 1081 eur s príslušenstvom vyhovel a vo zvyšnej časti žalobu zamietol a to rozsudkom, sp. zn. 12Csp/39/2018 zo dňa 28. 1. 2019, ktorý nadobudol právoplatnosť 21. 3. 2019. Žalobkyňa s poukazom na ustanovenie §3 ods. 5 tretia veta Zák. č. 250/2007 Z.z. v tomto konaní požaduje satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv a to vo výške 495 eur, t.j. vo výške, o ktorú sa žalovaný na úkor žalobkyne chcel bezdôvodne obohatiť.

2. Žalovaný nesúhlasil s podanou žalobou a žiadal ju zamietnuť.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, najmä s rozsudkom tunajšieho súdu pod č.k. 12Csp/39/2018-42, výsluchom žalobkyne, jeho právneho zástupcu, písomnými vyjadreniami žalovaného a zistil nasledovný skutkový stav.

4. Z Rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 28. 1. 2019 č.k. 12Csp/39/2018-42 vyplýva, že v tomto konaní podal dňa 12. 3. 2018 žalobca TELERVIS PLUS a.s., Staré Grunty 7, Bratislava, IČO: 35 717 769 proti žalovanej E. S., nar. X. X. XXXX, N. XXX, V. žalobu o zaplatenie 1576 eur s prísl.. Súd žalobe žalobcu vyhovel v časti o zaplatenie 1081 eur s príslušeným úrokom z omeškania a zamietol žalobu o zaplatenie 495 eur s príslušeným úrokom z omeškania. Zároveň žalobcovi vo vzťahu k žalovanej priznal náhradu trov konania v rozsahu 37%.

Z tohto rozsudku vyplýva, že medzi stranami sporu bola uzatvorená dňa 28. 10. 2015 zmluva o spotrebiteľskom úvere Č.. E., na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej bezhotovostný úver v sume 1600 eur. Vzhľadom na to, že žalovaná nehradila riadne a včas splátky, preto došlo k zosplatneniu úveru. Žalobca si žalobou uplatnil nárok na priznanie sumy 1576 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi poskytnutou sumou úveru bez poplatku a úrokov, t.j. sumou 1576 eur a čiastkou vo výške 24 eur, ktorá bola uhradená žalovanou (1600 eur - 24 eur = 1576 eur).

Ďalej z tohto rozsudku vyplýva, že v zmluve absentuje údaj o konečnej splatnosti úveru. Zákon o spotrebiteľských úveroch explicitne vyjadruje ako jednu z obligatórnych náležitostí údaj o konečnej splatnosti podľa § 9 ods. 2 písm. f). Tento údaj musí byť v zmluve výslovne uvedený, nemožno ho vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí (napr. z počtu splátok úveru, nejednoznačne určený deň stanovený počtom dní od uzavretia zmluvy). Počet a výška splátok úveru je samostatnou zmluvnou náležitosťou, ktorú nemožno stotožňovať s chýbajúcim údajom o konečnej splatnosti úveru. V súvislosti s vyššie uvedeným súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5Co/286/2014 zo dňa 27.05.2014 v obdobnej veci, podľa ktorého dôsledkom absencie údajov o konečnej splatnosti úveru je, že úver treba považovať za bezúročný a bez poplatkov. Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá stranami neobsahuje údaj o termíne konečnej splatnosti úveru. Termín konečnej splatnosti musí byť určený dátumovo, aby poskytol spotrebiteľovi jasný a konkrétny údaj o konečnej splatnosti a neponechal na spotrebiteľa, aby komplikovane počítal tento termín výpočtom počtu splátok (napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/211/2013). Keďže predmetná úverová zmluva nemá všetky náležitosti predpísané zákonom o spotrebiteľských úveroch podľa § 9 ods. 2 písm. f), súd ju v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch považuje za bezúročnú a bez poplatkov.

V bode 22. a nasl. odôvodnenia tohto rozsudku je uvedené ďalej, že z vyjadrenia žalovanej a zároveň aj z príkazu na úhradu, ktorý je súčasťou zmluvy o poskytovaní finančných služieb, mal súd preukázať, že úver bol žalovanej poskytnutý v hotovosti. V príkaze na úhradu zo dňa 28. 10. 2015 je uvedené, že žalovaná žiadala doručiť finančné prostriedky vo výške 1600 eur osobne na adresu V.É. XXX. Žalovaná v tomto príkaze na úhradu čestne prehlásila, že jej boli doručené finančné prostriedky vo výške 1600 eur a potvrdila uvedenú skutočnosť svojím podpisom. Takéto konanie veriteľa, ak spotrebiteľský úver poskytne finančnými prostriedkami v hotovosti, je sankcionované bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou úveru podľa § 11 ods. 1 písm. e) v spojení s § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

K servisnému poplatku v bode 24 a nasl. odôvodnenia rozsudku súd uviedol, že zmluvné podmienky oprávňujúce žalobcu požadovať (a žalovaného v pozícii spotrebiteľa platiť) rôzne poplatky, sú neprijateľnými, keď poplatku nezodpovedá žiadne skutočné reálne protiplnenie dodávateľa a takýto poplatok slúži len dodávateľovi (výhradne jeho záujmom a účtovným účelom). Žalobca nepreukázal individuálne dojednanie tohto poplatku, je súčasťou formulárovej zmluvy, spotrebiteľ nemal žiadnu možnosť servisný poplatok odmietnuť, a taktiež žalobca nepreukázal, že by tomuto poplatku zodpovedalo nejaké reálne protiplnenie v prospech spotrebiteľa, preto jeho dojednanie spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa a je neprijateľné v zmysle § 53 ods. 4 písm. t/ Občianskeho zákonníka, čoho následkom je jeho absolútna neplatnosť (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Aj vzhľadom ku skutočnosti, že zmluva sa pre poskytnutie úveru v hotovosti a pre absenciu zákonných náležitostí, považuje za bezúročnú a bez poplatkov, žalobca nemá nárok ani na servisný poplatok.

Podľa bodu 32. odôvodnenia rozsudku, takéto konanie žalobcu súd považuje za nekalé a ide o neakceptovateľnú obchodnú praktiku. Ako to vyplýva aj z vyjadrenia žalovanej, pričom svoje tvrdenia doložila listinnými dôkazmi, žalovanej rozhodne neboli poskytnuté finančné prostriedky v sume 1600,- eur tak, ako deklaruje žalobca v žalobe. Žalovaná bola v domácom prostredí navštívená finančnými agentmi. V rovnaký deň, ako bola uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere, kde zároveň žalovaná bez toho, aby jej bola ponúknutá možnosť voľby bola nútená podrobiť sa nekalým obchodným praktikám a v Zmluve o spotrebiteľskom úvere podpisom potvrdiť aj žiadosť o prevod finančných prostriedkov na účet, ktorý nepatrila žalobcovi. Uvedenie čísla účtu úplne odlišnej spoločnosti do žiadosti o prevod finančných prostriedkov len potvrdzuje, že sa jedná o nekalú obchodnú praktiku s úmyslom obísť právny predpis, ktorý vylučuje poskytnutie finančných prostriedkov v hotovosti. Žalovaná tak bez vopred poskytnutých informácií a individuálne vyjednaných zmluvných podmienok, bola nútená akceptovať „službu“ o ktorú nielenže nemala záujem, ale ani vedomosť. Pri prvej návšteve u žalovanej tak zo sumy 1600,- eur bolo automaticky odrátaných 298,67 eur, z toho 275,- eur v prospech spoločnosti FINWAY SK, s.r.o. a 23,67 eur v prospech spoločnosti TELERVIS PLUS a.s. Ďalej bolo v prospech spoločnosti FINWAY SK, s.r.o.

automaticky odrátaných ešte 220 eur, teda celkovo 495 eur. Žalovaná tak skutočne mala vyplatenú len sumu 1105,- eur. Takéto konanie je možné označiť aj ako konanie v rozpore s dobrými mravmi. Žalovaná mala pri poskytnutí sumy 1105,- eur zaplatiť celkom sumu 2064,- eur pre žalobcu a 801,- eur pre spoločnosť FINWAY SK, s.r.o. Súd mal za to, že konanie žalobcu a konanie spoločnosti FINWAY SK, s.r.o. vykazuje známky nekalých obchodných praktík, ako aj konania v rozpore s dobrými mravmi. Takéto správanie dodávateľa nepochybne je vybočením z pravidiel morálky uznávanej pri poskytovaní služieb, nakoľko môže privodiť ujmu spotrebiteľovi, keď reálne za poskytnutie finančných prostriedkov v sume 1105,- eur spotrebiteľ zaplatí celkom sumu 2064,- eur.

Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 21. 3. 2019 a vykonateľnosť dňa 26. 3. 2019.

5. Žalobkyňa na pojednávaní potvrdila, že so spoločnosťou žalovaného uzavrela zmluvu o úvere a žalovaný podal voči nej žalobu na súd o zaplatenie tohto úveru, kde žiadal sumu 1576 eur s prísl.. Po doručení žaloby sa skontaktovala s advokátom, ktorý ju zastupoval v konaní pod sp. zn. 12Csp/39/2018. Výsledkom konania bolo to, že žalobkyni bola uložená povinnosť uhradiť len sumu 1081 eur a nie 1576 eur, ako to bolo od nej požadované. Potvrdila, že z tohto úveru nezaplatila nič, pretože bola odcestovaná za prácou v Q. a mala aj rodinné problémy. Úhradu úveru chce vykonať v splátkach, pričom už jej bola doručená aj exekučná výzva. Na otázku súdu, prečo nezdokladovala svoje majetkové pomery v konaní pod sp. zn. 12Csp/39/2018, keďže požadovala splátky úveru, žalobkyňa nevedela odpovedať. Na ďalšiu otázku súdu žalobkyňa uviedla, že v čase, keď uzatvorila zmluvu so žalovaným, mala uzatvorené aj ďalšie úverové zmluvy. Na podanej žalobe v danej veci žalobkyňa trvala v celom rozsahu.

6. Na pojednávaní právny zástupca žalobkyne trval v celom rozsahu na podanej žalobe, kde bola odôvodnená aj výška. Žalobkyňa má za to, že jej patrí žalovaná suma, keďže ide o sumu, v akej výške si ubránila žalobkyňa práva v konaní 12Csp/39/2018. Poukázal na to, že všetky okolnosti k tomu, ako súd posudzoval nárok žalovaného v konaní 12Csp/39/2018, sú uvedené aj v žalobe, z ktorej vyplýva, ako bolo konané so žalobkyňou zo strany žalovaného.

7. Žalovaný doručil súdu dňa 19. 7. 2019 podanie, v ktorom žiadal žalobu žalobcu zamietnuť a uplatnil si náhradu trov konania. Poukázal na to, že žalobkyňa v konaní žiadnym relevantným spôsobom nepreukázala výšku finančného zadosťučinenia a ani okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Aby mohlo byť priznané primerané finančné zadosťučinenie, je nevyhnutné aby vznikla a zo strany žalobkyne bola nespochybniteľne preukázaná ujma. Táto podľa názoru žalovaného v žiadnom prípade nevznikla, z uvedeného dôvodu nemohla byť ani preukázaná, pričom žalobkyňa sa o preukázanie ujmy ani nesnažila. Žalovaný má teda za to, že žalobkyňa nijakým hodnoverným spôsobom dostatočne neodôvodnila svoj nárok na finančné zadosťučinenie. Žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie zadosťučinenia žalobkyni nevznikla, práve naopak samotná žalobkyňa jednoznačne koná v rozpore s dobrými mravmi, keď napriek právoplatnému a vykonateľnému rozsudku, ktorý sama predložila, nevykonala úhradu, ku ktorej ju uvedený rozsudok explicitne zaväzuje. Žalobkyňa svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie opiera o ňou tvrdenú potrebu sankcionovať žalovaného. Primerané finančné zadosťučinenie však v zmysle platnej právnej normy nemá sankčnú funkciu, naopak, má do istej miery zmierňovať a reparovať ujmu spotrebiteľa, ktorá musí byť dôvodne preukázaná, musí vzniknúť v príčinnej súvislosti s konaním žalovaného a musí byť takého rozsahu a charakteru, že je na mieste, aby súd uložil povinnosť zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Ako vyplýva zo samotného inštitútu finančného zadosťučinenia, ide o prostriedok slúžiaci k reparácii ujmy, ktorá mala byť konaním spôsobená. V prípade, ak však žiadna ujma nevznikla, nie je možné tento prostriedok reparácie uplatniť. Žalobkyňa však nijakým spôsobom nepreukázala vznik akejkoľvek ujmy na jej strane ani odôvodnenosť „presne“ stanovenej výšky primeraného finančného zadosťučinenia. Ani ochrana spotrebiteľa nesmie za žiadnych okolností bezbreho dominovať a zasahovať do práva dodávateľa. Aká ujma vznikla žalobkyni však nešpecifikovala a žiadnym spôsobom neodôvodnila, akú ujmu požaduje kompenzovať. Má za to, že žalobkyňa ani jeden z týchto zákonných predpokladov žiadnym spôsobom nepreukázala a teda neuniesla dôkazné bremeno. Žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 31. 1. 2017 sp. zn. 23Co/824/2015.

Následne dňa 16. 10. 2019 žalovaný súdu doručil písomné podanie, z obsahu ktorého vyplýva, že žalobkyňa mu z rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 28. 1. 2019 sp. zn. 12Csp/39/2018 neuhradila žiadnu sumu.

8. Na základe takto vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že podanej žalobe je potrebné vyhovieť len v časti.

Podľa ustanovenia §3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa ustanovenia §2 písm. a) Zákona o ochrane spotrebiteľa, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, zamestnania alebo povolania.

Podľa ustanovenia §3 ods. 3 Zákona o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa §3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §2 písm. a), b) a d) Zák. č. 129/2010 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vnesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Podľa ustanovenia §52 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Podľa ustanovenia §52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia §53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustanovenia §54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

9. Podľa citovaného ustanovenia §3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadošťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch. Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

V danej právnej veci mal súd jednoznačne za preukázané, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 12Csp/39/2018, žalobkyňa si úspešne uplatnila svoje právo ako spotrebiteľka, keďže žaloba po podanom odpore proti platobnému rozkazu žaloba bola voči nej zamietnutá v časti o zaplatenie 495 eur. Žalovaný tým, že predostrel žalobkyni na podpis návrh spotrebiteľskej zmluvy obsahujúci neprijateľné podmienky, na základe ktorých požadoval finančné plnenie od spotrebiteľa - žalobkyne, čím porušil jej práva ako spotrebiteľky. Následne podal na súd žalobu, v ktorej uviedol nepravdivé údaje a skutočnosti ohľadne čerpania úveru a výšky splátok úveru.

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

Žalobkyni jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu vo sfére jeho rodinného, súkromného a spoločenského života. Žalobkyňa na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky a následného nekalého konania žalovaného bola vystavená súdnemu konaniu, kde žalovaný od nej požadoval sumu 1576 eur, pričom uviedol klamlivé údaje o výške splátok žalobkyne k tomuto úveru. Tým žalobkyňa bola vystavená súdnemu konaniu aj pre sumu, ktorá voči nej bola nedôvodná, bola vystavená tomu, že musela sa dať právne zastúpiť s tým, že samotné súdne konanie je náramne stresujúcim faktorom, odôvodňujúci priznanie finančného zadosťučinenia.

10. Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľky zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný.

Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný. Poskytnutie zadosťučinenia nie je sankcia za samotnú existenciu neprijateľnej zmluvnej podmienky, aj keď určitý odstrašujúci a preventívny účinok je v zadosťučinení obsiahnutý.

11. Súd poukazuje na uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 16. 11. 2017 sp. zn. 17Co/134/2017, z obsahu ktorého vyplýva, že je bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy. V zmysle §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa vyplýva splnenie predpokladu na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia pri uplatnenom porušení práva alebo povinnosti ustanovenej nielen samotným zákonom č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa ale aj osobitnými predpismi.

Súd mal za preukázané, že konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť žalobkyni ujmu vo sfére rodinného, súkromného a spoločenského života. Žalovaný predložil žalobkyni na podpis návrh zmluvy, ktorý obsahoval neprijateľnú zmluvnú podmienku, žalovanej bola vyplatená suma úveru nie tak, ako to bolo uvedené v zmluve a následne žalovaný v konaní pod sp. zn. 12Csp/39/2018 uviedol nesprávnu výšku splátok žalobkyne vo vzťahu k tomuto úveru a na základe tejto skutočnosti požadoval od žalovanej sumu 495 eur, ktorá mu nepatrila. Tým súd mal základ nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie za daný.

12. Za spornú však súd považoval výšku primeraného finančného zadosťučinenia. Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti vznikutej resp. hroziacej ujmy, okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobcovi objektívne hrozila, resp. ktorá mu vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany (uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 16. 11. 2017 č.k. 17Co/134/2017-71).

Na základe uvedeného preto súd v tomto smere vykonal dokazovanie - vypočul žalobkyňu. Po takto vykonanom dokazovaní súd priznal žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie vo výške 250 eur, pretože má za to, že táto výška v danej veci vzhľadom na preukázané skutočnosti, vo vzťahu k stranám sporu, je dostačujúca a v prevyšujúcej časti žalobu žalobcu zamietol. Len hypotéza, že žalovaný sa chcel obohatiť o sumu 495 eur, je nedostatočným argumentom pre priznanie rovnakej výšky primeraného finančného zadosťučinenia pre porušenie spotrebiteľských práv žalovanej.

13. Súd mal za preukázané, že žalobkyňa utrpela ujmu vo sfére jej rodinného, súkromného a spoločenského života, keďže bola vystavená súdnemu konaniu, v ktorom žalovaný od nej požadoval sumu 495 eur, ktorú žalobkyňa nebola povinná uhradiť. Žalobkyňa bola nútená vyhľadať právnu pomoc

po tom, čo žalobca podal voči nej žalobu, v ktorej uviedol nesprávnu výšku splátok úveru, čím uviedol do omylu aj súd a voči žalobkyňi bol vydaný platobný rozkaz, proti ktorému žalobkyňa bola nútená podať odpor.

Ďalej však súd mal za preukázané, že žalobkyňa čerpala nielen úver, ktorý bol prejednáváný pod sp. zn. 12Csp/39/2018, ale mala uzatvorené aj ďalšie úverové zmluvy, čo podľa názoru súdu, tiež prispelo k tomu, že aj ďalšie čerpané úvery negatívne zasahovali do rodinného, súkromného a spoločenského života žalobkyne.

Pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadostučinenia súd prihliadol aj na to, že žalobkyňa dobrovoľne uzatvorila so spoločnosťou žalovaného zmluvu o úvere, hoci mala možnosť túto zmluvu nepodpísať, resp. robiť úkony k tomu, aby ochránila svoje práva, už skôr hľadať právnu pomoc tak, ako to urobil neskôr, keď už bola vystavená súdnemu konaniu, pričom v čase súdnemu konania nemala uhradenú v prospech žalovaného ani tú časť finančných prostriedkov, ktoré čerpala. Súd má preto za to, že sčasti aj žalobkyňa zavinila uzatvorenie tejto zmluvy a tým aj vyvolávanie sporu.

Ďalší aspekt, ktorý súd zobral do úvahy pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadostučinenia v danej veci je to, že žalobkyňa čerpané finančné prostriedky nemala uhradené nielen v čase súdneho konania pod sp. zn. 12Csp/39/2018, ale ani v čase podania žaloby na súd v danej veci o priznanie primeraného finančného zadostučinenia. Podľa názoru súdu, uvedený právny inštitút nesmie zasahovať do práv opačnej strany, t.j. dodávateľa, t.j. v tomto prípade žalovaného a nesmie sa stať výnosnou zárobkovou činnosťou spotrebiteľov, v tomto prípade žalovanej.

Rovnako súd zohľadnil laxný prístup žalovanej v tom smere, že v konaní pod sp. zn. 12Csp/39/2018 nepreukázala svoje majetkové pomery, napriek tomu, že žiadala súd o povolenie úhrady dlhu v splátkach. Úhradu dlhu žalovanému nevykonala ani v časti, napriek tomu, že žalobkyňa má zamestnanie a pracuje v zahraničí. Týmto prístupom žalobkyne sa sama ľahostajne vystavuje exekučnému konaniu a vzniku ďalších trov.

14. Súd akceptuje, že základ nároku je daný, ale čo sa týka výšky tu súd nevyhovel žalobe žalobkyne v celom rozsahu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, závažnosť ujmy, okolností na strane žalobkyne i žalovaného, ako aj okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcu, podľa úvahy súdu, je postačujúce primerané finančné zadostučinenie 250 eur a v prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu zamietol.

Súd poukazuje na to, že v skutkovo obdobnej veci bolo rozhodnuté aj rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 12. 4. 2018 sp. zn. 6Csp/51/2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 20. 11. 2018 sp. zn. 17Co/152/2018.

15. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia §255 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Žalobkyňa podanou žalobou si uplatnila sumu 495 eur, z ktorej súd žalobe žalobcu vyhovel v časti o zaplatenie 250 eur a súd žalobu zamietol v časti o zaplatenie 245 eur. Z uvedeného výsledku konania vyplýva, že tak úspech, ako aj neúspech žalobkyne i žalovaného boli porovnateľne rovnaké. Preto súd žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.